

Stikk UT!-veileder

Veilederen er en innføring i Stikk UT!-samarbeidet mellom frivillige, medlemskommunene, Møre og Romsdal skikrets og friluftsrådene i Møre og Romsdal. Den omfatter både Stikk UT! Sommer og Stikk UT! Vinter.

Innhold

Stikk UT!

1.0 Slik har Stikk UT! utviklet seg.....	side 3
2.0 Om Stikk UT!.....	side 4
3.0 Organisering	side 4
3.1 Frivilligheten og Stikk UT! grupper.....	side 4
3.2 Kommunen og Stikk UT!-kontakten.....	side 4
3.3 Friluftsrådene i Møre og Romsdal.....	side 5
4.0 Stikk UT!-turmålet.....	side 5
4.1 Hvordan velge ut turmål og gradering.....	side 6
4.2 Sårbarhetsvurdering.....	side 7
4.3 Turbeskrivelse/morotur.....	side 7
4.4 Dialog med grunneier og sjekkliste.....	side 7
5.0 Skilting og merking.....	side 8
5.1 Turskilt (vanligvis grønne).....	side 8
5.2 Skilting og merking Stikk UT!-turmål.....	side 9
5.3 Stikk UT! -skilt.....	side 11
6.0 Premier Stikk UT!.....	side 12
7.0 Markedsføring.....	side 13
7.1 Bruk av logo og skrivemåte for Stikk UT!.....	side 13
7.2 Arrangement og aktiviteter.....	side 13

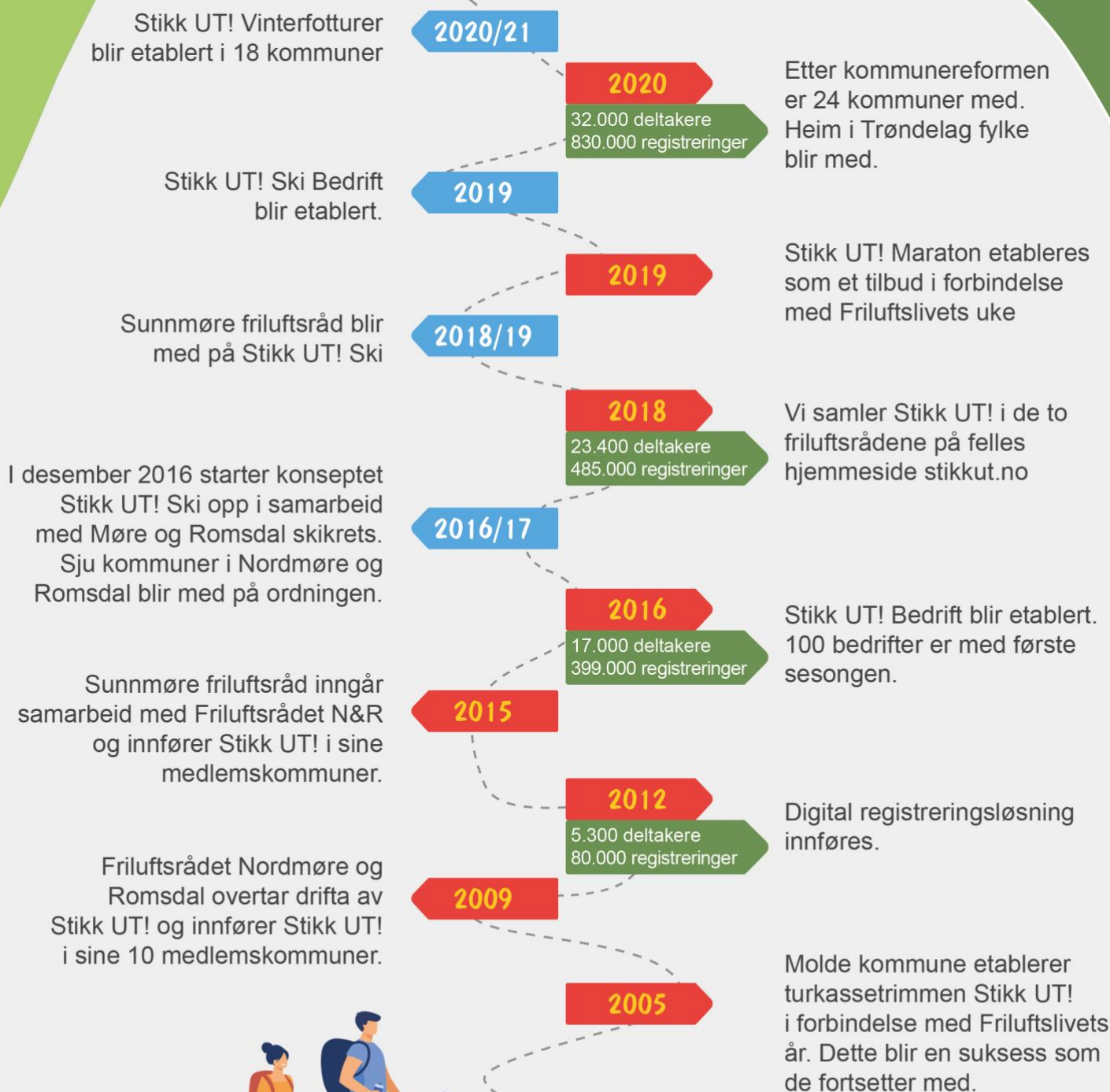
Stikk UT! Ski

Stikk UT!

8.0 Stikk UT! Vinterfottur.....	side 14
8.1 Organisering.....	side 14
8.2 Kriterier for en Stikk UT! Vinterfottur.....	side 14
8.3 Forslag på egnede turer.....	side 14
9.0 Stikk UT! Ski.....	side 15
9.1 Organisering.....	side 15
9.2 Frivillige Stikk UT! Ski-kontakter.....	side 15
9.3 Gradering skiturer – i morotur.....	side 15
9.4 Hvordan velge ut Stikk UT! Ski-turmål.....	side 17
9.5 Turbeskrivelse og sjekkliste.....	side 17
9.6 Premier Stikk UT! Ski.....	side 18
10.0 Stikk UT! Bedrift.....	side 18
11.0 Vedlegg.....	side 18
A Stikk UT! årshjul og arbeidsfordeling	
B Stikk UT! Ski årshjul og arbeidsfordeling	
C Stikk UT! Vinterfottur årshjul og arbeidsfordeling	
D Forenklet avtale om skilting av turstier	
E Oppskrift på turbeskrivelse i nye morotur.no-for alle typer Stikk UT!-turer (kommer)	
F Skiltmanual -link	
G Merkehåndboka-link	

SLIK HAR **Stikk UT!** UTVIKLET SEG

Stikk UT!

2.0 Om Stikk UT!

Stikk UT! er Norges mest populære turkassetrim og gir ett betydelig bidrag til folks helse, trivsel og naturglede i vår region. I 2020 registrerte over 32 000 deltagere mer enn 860 000 turer. Det lokale arbeidet er avgjørende for denne suksessen. Stikk UT! har blitt så populært at det er behov for en veileder som kan bidra til å gjøre denne innsatsen enklere. Vi vil at Stikk UT! skal være for alle, målet er å få flest mulig ut på tur og fortsette å være landets største turkassetrim.

3.0 Organisering

Stikk UT! er et samarbeidsprosjekt mellom frivillige, grunneiere, Stikk UT!-kontaktene i kommunene og friluftsrådene. Kommunene har ansvaret for kontakten med de frivillige og grunneiere. Dette er avgjørende for at Stikk UT! skal fungere.

3.1 Frivilligheten og Stikk UT!-grupper

De frivillige er Stikk UT!-verter(turmålsansvarlige) for ett eller flere turmål. Det innebærer ansvar for skilting, turkasse/kodeplate og kodeklistremerke, mange hjelper også til med å lage turbeskrivelse til turmålet. Noen av de Stikk UT!-verteene er ildsjeler som allerede ivaretar f.eks. stien, gapahuken, parkeringsplassen, skogsveien eller turmålet etc. Idrettslag og velforeninger kan også være turmålsansvarlige, og noen av de frivillige er grunneiere. Det er Stikk UT!-kontakten i kommunen som organiserer de frivillige. Mange oppretter Stikk UT!-grupper som møtes en eller flere ganger i året.

3.2 Kommunen og Stikk UT!-kontakten

Å være en Stikk UT!-kommune medfører ansvar for oppgaver som løses lokalt, og organiseres av en utnevnt Stikk UT!-kontakt. Mange folkehelsekoordinatorer får denne rollen og er friluftsrådenes kontaktperson. Stikk UT!-kontakten har det lokale ansvaret for Stikk UT! i sin kommune. Kommunene samarbeider med grunneiere, frivillige lag, organisasjoner eller enkeltpersoner, og vi anbefaler å danne en Stikk UT!-gruppe med fellesmøter ett par ganger i året. Denne gruppen evaluerer sesongen, velger ut årets turmål og har ansvar for det lokale arbeidet som skilting, merking, turbeskrivelse og at turkoden er på plass. Denne organiseringen er fundamentet for den gode kvaliteten Stikk UT! er kjent for.

3.3 Friluftsrådene i Møre og Romsdal

Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal leder arbeidet med Stikk UT! og har ansvar for drift og utvikling i samarbeid med Sunnmøre friluftsråd. Skikretsen i Møre og Romsdal er samarbeidspart i forbindelse med Stikk UT! Ski. Friluftsrådene administrer Stikk UT! og har ansvar for at hjemmesiden med turregistrering fungerer. De bruker også store ressurser på Stikk UT!-kartet som hver vår deles ut til alle husstander i Stikk UT!-kommunene. Friluftsrådene følger også opp arbeidet i kommunene med framdriftsplan, årshjul, skilting og merking, og har årlige oppstart- og evalueringsmøter. Friluftsrådene har hovedansvaret for kommunikasjonen med deltakerne og premiering.

Vi samarbeider godt med Friluftsrådernes Landsforbund og Møre og Romsdal fylkeskommune. I tillegg har vi siden 2020 samarbeidet med Heim kommune og Trøndelag fylkeskommune. Vi er svært takknemlig for samarbeidet med fylkeskommunen om turportalen morotur.no, der vi henter alle våre turbeskrivelser fra.

4.0 Turmålet

Det er ønskelig at hver kommune har rundt 15 Stikk UT!-turmål og at det årlig skiftes ut 2-4 turmål i hver kommune. Sammenslåtte kommuner må tilpasse antall turmål etter areal og befolkning. Kommunene må selv vurdere hvilke turmål som er aktuelle å ha år etter år, og hvilke som er modne for utskiftning. Stikk UT! skal være for hele befolkningen så vi ønsker ett bredt spekter av turer både ute ved kysten, i skogen og til fjells. Et Stikk UT!-turmål må ha gode parkeringsmuligheter, være godt skiltet og merket, ha turbeskrivelse med bilder/tekst/gps-spor, tåle stor belastning og ha avklart bruk med grunneiere

4.1 Hvordan velge ut turmål og gradering

Det kommer mange forslag fra turgåere, eller grunneiere til Stikk UT!-gruppa. Turmålene i Stikk UT! skal kjennetegnes av variasjon og mangfold. Det skal være flest grønne og blå turer (lette), noen røde og kun noen få svarte (krevende) turer hvert år. Alle kommuner bør ha minst ett turmål som kan nås med barnevogn og rullestol. Gradering av turene gjøres automatisk i morotur etter mal fra Merkehandboka. Geografisk spredning i den enkelte kommune er også viktig. Det samme er nærturer der folk bor, slik at de kan nås til fots, med sykkel eller offentlig transport. Flere turmål kan gjerne settes sammen, slik at de kan nås fra samme startsted, som en rundtur.

Gradering:

Fargekode	Passer for	Høydemeter og lengde	Sti type	Stigningsgrad og eksponering
	- Nybegynnere - Krever ingen spesielle ferdigheter - Dersom tilrettelagt for rullestol/ barnevogn, merkes dette med eget symbol	< 300 m < 5 km	- Asfalt, grus, skogsveier og gode stier - Stor grad av opparbeiding som gir god fremkommelighet - Hovedsak kortere turer - Underlag fast og jevnt uten store hindringer eller kryssing av bekk	- Moderate stigninger - Ingen bratte partier
	- De med litt erfaring i terreng - Middels trente turgåere - De med grunnleggende ferdigheter	< 600 m < 10 km	- Kan ha noe mer krevende partier enn grønn tursti - Kan være steinete, men ingen ur - Kun enkle vad	- Moderate stigninger som kan inneholde enkelte bratte partier - Enkelte partier som kan oppfattes som luftige for folk med høydeproblemer
	- Erfarne turgåere - De med god utholdenhet - Godt turutstyr og gode fjellsko - Kunnskap om kart og kompass	< 1 000 < 20 km	- Sti, åpent terreng, stein, ur og snaufjell - Bratte helninger og lengre strekninger med løs stein og myr kan forekomme - Vading kan forekomme	- Flere typer stigninger og utfordringer - Flere luftige og utsatte partier - Kan inneholde tekniske utfordringer med noe klyving og bruk/støtte av hendene
	- Erfarne fjellfolk - De med god utholdenhet - Godt turutstyr og gode fjellsko - Kunnskap om kart og kompass	Ingen maks høyde eller lengde	- Lange turer på mer krevende stier enn «rød sti» - Krevende vading kan forekomme	- Toppturer med bratte og vanskelige partier med ujevnt underlag - Luftige partier og passasjer/ partier med utsatt klyving - Smale egger, sva, ur etc.

* Med høydemeter mener vi samlet stigning for hele turruta. I meget bratt terreng må også høydemeter med nedstigning tas med i graderingen. Nedstigningen bør tillegges halv vekt av oppstigning. Lengde beskriver den totale lengden i km på turruta fra et angitt punkt til et annet, dvs. én vei og ikke tur/retur. For rundturer finnes et eget symbol og da brukes hele rundturens lengde i antall km.
(Merkehandboka, side 100)

4.2 Sårbarhetsvurdering

Det blir ofte stor ferdsel til Stikk UT!-turmål, så stier og veier må tåle mye besøk. Kommunen gjør en sårbarhetsvurdering på om turmålet er egnet som Stikk UT!-turmål. Slitasje i terrenget, hensyn til grunneier og dyre- og fugleliv er ting en bør vurdere. I tillegg må det tas hensyn til; -sårbare/truede arter, -verneområder, -nasjonalparker og drikkevannskilder/vannverk. Friluftsrådene pleier å gjøre en utsjekk med Statsforvaltaren om årets Stikk UT!-turmål.

4.3 Turbeskrivelse/morotur

De gode turbeskrivelsene blir ofte nevnt som en av grunnene til suksessen med Stikk UT!. Alle turer skal ha turbeskrivelse registrert i morotur.no. Bruk skjemaet på morotur og fyll inn så godt som mulig. Tenk at du skal skrive slik at en person som aldri har vært der før skal finne frem. Unngå personlige betraktninger og lokale «kallenavn». Bruk helst stedsnavn som finnes i kartet. Beskriv turen kortfattet og få med viktige opplysninger som GPS-spor og at selve turmålet er beskrevet på riktig plass. Sporet kan tegnes direkte i kartet eller lastes inn fra GPX-fil. I morotur vil sporet automatisk sette graden på turen. Men det kan være ting som gjør at graderingen må endres, f.eks. kan en kort tur være så bratt og ulendt at den bør endres fra grønn til blå gradering. Fine bilder tilpasset årstiden er viktig for å inspirere til å ta turen. Se bruksanvisning for å lage turbeskrivelse i morotur blant vedleggene. De fleste Stikk UT! -kontaktene har redaktøransvar for morotur i sin kommune, og dermed tilgang til å redigere alle turer i sin kommune. Turbeskrivelsen blir liggende på morotur selv om det ikke er et Stikk UT! -turmål lengre. Tenk over dette når dere skriver, så teksten ikke trenger skrives om senere. Eks; skriv *turmål* framfor *Stikk UT!-turmål*.

Sjekkliste for turbeskrivelser

- GPS-spolet må være riktig. (Kan tegnes direkte i kartet eller lastes opp fra GPX-fil)
- Turmål nøyaktig plassert.
- Fine bilder tilpasset årstidene.
- Sjekk om det er bompenger/betalingsløsning, og at prisen stemmer fra år til år
- Beskrive turen i tekst, hvordan komme til turstart og parkeringsforhold.
- Vurdering av åpningsdato, om det er snø eller særskilte ting som fører til utsatt åpningsdato.

4.4 Dialog med grunneier

Ved etablering av nye turer, og generell tilrettelegging, skilting og merking avurstier må det inngås en grunneieravklaring. Stikk UT!-turmål går som regel til godt etablerte turmål som allerede har slike grunneieravtaler. Men om en ønsker å bruke en tur til Stikk UT!-turmål må **grunneier informeres**.

Fra år til år bør man ha en gjennomgang/avtale om bruk av stien til Stikk UT!-turmål med aktuelle grunneiere. Dette gjelder særlig grunneiere ved startstedet som eier parkeringsplasser og skogsveier som skal brukes, samt grunneier der selve turmålet er (eksempel ved en gapahuk/seter/hytte el). Avklar også bruk av Stikk UT!-skilt, stivalg og hvor turkasse/kodeplate skal plasseres.

Sjekkliste for kontakt med grunneiere i forbindelse med Stikk UT!

- ta kontakt og informer om hvor det er ønskelig med et Stikk UT!-turmål
- vurder om stien tåler økt bruk (slitasje)
- er det behov for skilting og merking (med grønne turskilt)
- avtal bruk av parkeringsplass
- avtal bruk av private veier
- forhør dere om dyr på beite og tilby *Lukk grinda*-skilt
- informer om hvor dere ønsker å sette opp Stikk UT!-skilt
- avtal hvor dere kan henge opp turkasser/kodeplater

5.0 Skilting og merking

Når vi er på tur ser vi ofte fine turskilt som viser vei. Friluftsrådene jobber for at våre mest brukte stier og ruter skal skiltes og merkes godt og etter samme standard. Vi ønsker at Stikk UT!-turmål i størst mulig grad er skiltet og merket ut fra *Merkehåndboka* og Skiltmanualen som er det vi kan kalle den nasjonale standarden. I tillegg skal alle Stikk UT!-turmål ha egne Stikk UT!-skilt ved turstart og ved selve turmålet der det er nødvendig.

5.1 Turskilt (vanligvis grønne)

Turer som er mye brukt bør være merket med **grønne stedsskilt**. Vi ønsker at kommunene følger retningslinjene som er beskrevet i «Skiltmanualen» når det gjelder skilting, og gjør denne kjent blant de som merker stiene.

Det må som nevnt i 4.4 avklares med grunneiere før en skilter til ett turmål. Friluftsrådernes Landsforbund har sammen med andre organisasjoner laget en eksempelavtale for tilrettelegging og merking av turruter. Vedlagt finner du en forenklet avtale for skilting (vedlegg D). Der grunneieravtaler ikke blir skrevet, bør muntlig avtale bekreftes/dokumenteres i brev/e-post til grunneier.

«**Tillatelse til tilrettelegging, merking og skilting.** Alle typer tilrettelegging av turruter som fjerning av vegetasjon og steiner, bygging av klopper og gjerdeklyvere, merking og skilting krever grunneiers tillatelse.» (Merkehåndboka, side 27)

Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal søker fortløpende om spillemidler til turskilt og dekker da skilt og stolper. Oppsett og merking må gjøres på dugnad lokalt. Sunnmøre friluftsråd vurderer en tilsvarende ordning. Friluftsrådene vil ha fokus på sti- og løypeplaner i tiden framover. Generelt er det viktig at en sti har god merking som fortsatt er der selv om turen ikke er ett Stikk UT!-turmål. Vi følger merkehåndboka og den gir tydelig instruksjoner.

Merkeplassing:

- Det merkes i hovedsak på trær, staker, steiner og varder.
- Hovedregelen er at det ikke skal merkes på fast fjell eller jordfast stein.
- I skogen merkes det i hovedsak på trær og staker.
- Over myrområder, hogstflater og andre åpne områder kan det settes opp staker som det merkes på. Til staker benyttes rundstokk med diameter 6 – 8 cm, eller firkantet/ manglekantet stokk i bestandig tremateriale.
- I skogsterreng kan stakene være opp til 1,2 meter høye over bakken.
- For staker til skiløyper, bør stakene være 3 meter.
- Merkene males i øyehøyde, ca. 1,8 m over bakkenivå. (på trær f.eks.)
- Over svaberg og lignende der det er vanskelig å få staker til å stå, kan det settes opp varder og merkes på disse. På disse vardene merkes det med et liggende rektangel (5x15 cm). (Merkehåndboka side 89)

5.2 Skilting og merking til Stikk UT!-turmål

For Stikk UT! om sommeren og Stikk UT! Vinterfotturer er det viktig å tenke på:

- Er stien godt merket og skiltet med turskilt, bruk Stikk UT! Skilt kun for å vise at det er Stikk UT! her.
- Er stien dårlig merket eller mangler stedsskilt, bestill grønne stedsskilt i samarbeid med kommunen og friluftsrådene. Utfør

- merking av sti etter merkehåndboka, som kan være en permanent merking også etter at turen ikke er ett Stikk UT-turmål.
- Mangler det skilt, bruk Stikk UT!-retningspiler underveis.

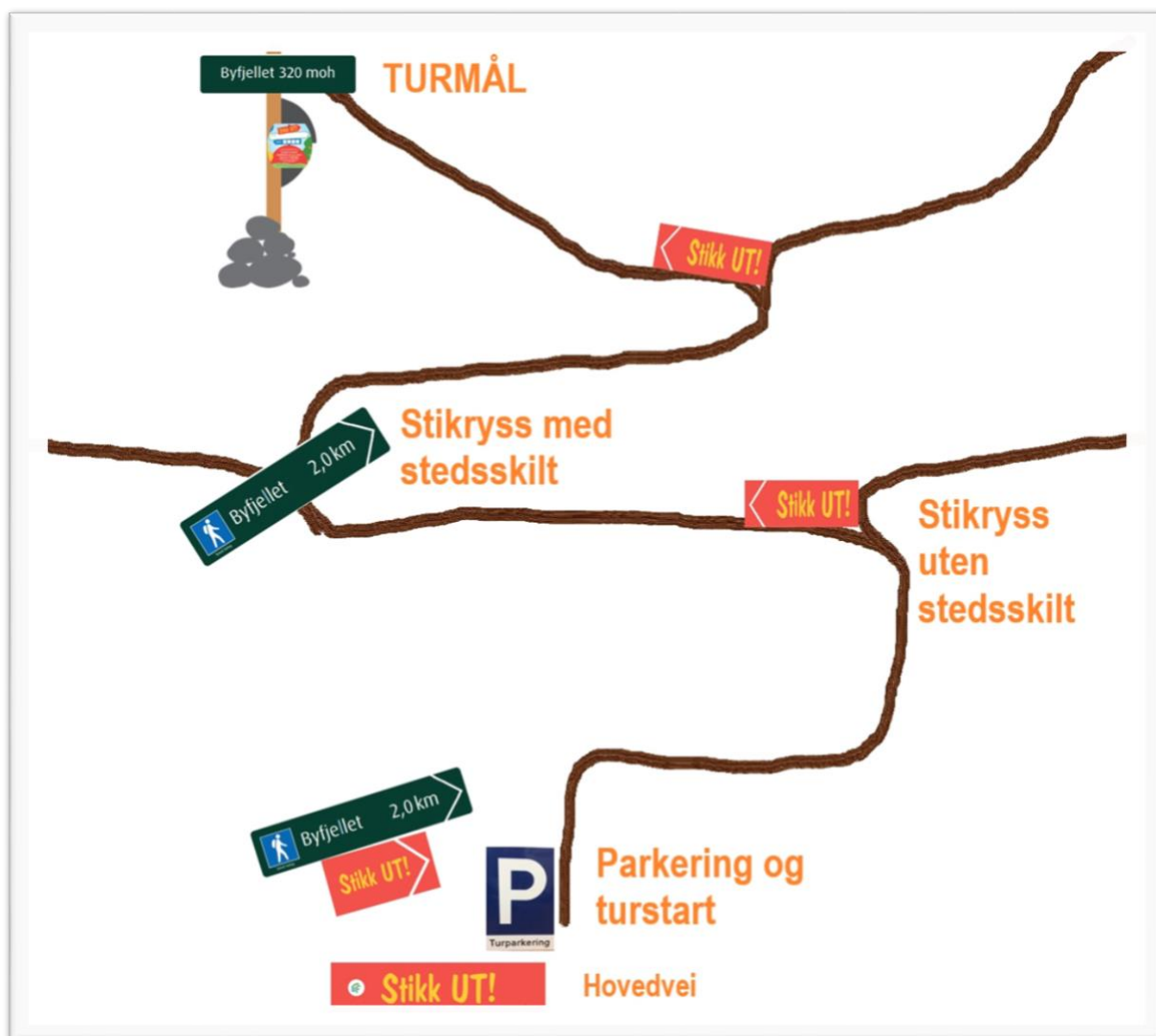
Stikk UT!-turmål må ha Stikk UT!-skilt ved parkering/startsted for å markere at her starter en Stikk UT! -tur. Underveis kan det være nødvending med Stikk UT!-retningspiler der hvor en tar av fra merket sti. Enkelte steder kan det være lurt å ha Stikk UT!-skilt ved selve turmålet også. Stikk UT!-skilt må fjernes når turmålet ikke er Stikk UT!-turmål lengre. Stikk UT!-skiltene skal bare brukes der det er helt nødvendig. Ikke skilt for mye, tenk estetikk! Hvis en tur allerede er godt skiltet, vurder hvor mye Stikk UT!-skilt som trengs, kanskje bare ved oppstart og ved turmålet. Naturen skal i størst mulig grad være urørt. Turgåere er ansvarlige for å lese turbeskrivelsen og ha med kart.

Stikk UT! Ski-turmål skiltes på samme måte. Vær oppmerksom på at skiltene festes høyt nok så de ikke blir nedsnødd. Alle Stikk UT! -vinterskilt har refleks slik at de er lett å få øye på med hodelykt når det er mørkt.

Stikk UT!-turmålet skal merkes med Stikk UT!-skilt slik:

- Ved parkeringsplass/hovedvei/turstart.
- Retningspekere; -i stikryss der det ikke er andre skilt som viser til turmålet og en kan gå feil.
-der en tar av til Stikk UT! turmål fra hoved-sti.
- Stikk UT!-turmålet merkes med turkasse/plate med klistermerke og kode. På topper trenger en ikke Stikk UT!-skilt, men på området hvor turmålet ikke er helt opplagt eller tydelig, merkes selve turmålet med Stikk UT!-skilt (spesielt for Stikk UT! Ski-løyper).
- Skilt og klistermerker på turkasser/plater må fjernes når turmålet ikke er Stikk UT!-turmål lengre.
- Skiltingen foregår på samme måte for Stikk UT! om vinteren.

Illustrasjon på enkel Stikk UT!-skilting

5.3 Stikk UT! Skilt

Stikk UT!-skiltene fås gratis hos friluftsrådene. Sunnmøre friluftsråd bruker vanligvis røde treskilt og Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal har de siste årene brukt aluminiumskilt.

Sommer

Skilt til Stikk UT! om sommeren

Retningspekere

Vinter

Skilt til Stikk UT! Ski

Skilt til Stikk UT! Vinter fottur

Tilgjengelige skilt ved behov:

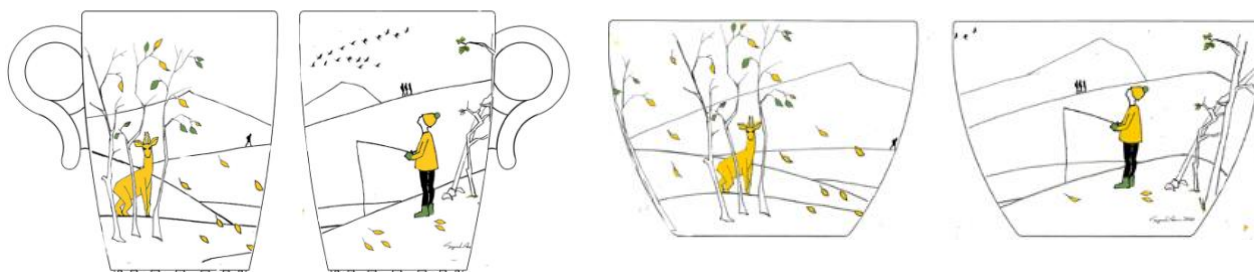

6.0 Premier

Den beste premien er de mange fine turene og naturopplevelsene! Men helt siden oppstarten i 2005 har deltakerne også kunnet kjøpe sin egen premie, det populære Stikk UT!-kruset. Motivet på kruset er nytt fra år til år og har blitt designet av kunstnerne Arne Nøst og Signe Louise Aasen. Stikk UT! kruset har blitt svært populært og et ettertraktet samleobjekt. Deltakere som har vært på sju eller flere turer i løpet av en sesong (fem turer for barn under 10 år) kan kjøpe kruset. Servicekontorene i kommunene distribuerer krusene ut til deltakerne. Fra 2020 kunne deltagerne også kjøpe turkopper med Stikk UT! og Stikk UT! Ski- logo. Krus, turkopper andre Stikk UT!-produkter kjøpes i nettbutikken til friluftsrådene.

Stikk Ut! kruset og skål 2020

T-skjorte i ull

Turkopper

Lue

7.0 Markedsføring

Stikk UT! markedsføres på følgende måte	Ansvarlig
Stikk UT!-brosjyre med kart, fulldistribueres til alle husstander i medlemskommunene	Friluftsrådene
På nettsiden www.stikkut.no	Friluftsrådene
Via sosiale medier som facebook, #stikkut og instagram, på friluftsrådene sine kanaler og egne lokale facebook-grupper	Friluftsrådene og Stikk UT!-kontaktene
Informasjon om Stikk UT! på kommunenes nettsider	Stikk UT!-kontaktene
Aktiv oppfølging av presse og media (lokale aviser og nettsider)	Friluftsrådene og Stikk UT!-kontaktene
Gjennom kommunenes servicekontor. Enkelte deler også ut kart til de som ikke har fått i posten.	Stikk UT!-kontaktene
Positivt omdømme. Spre informasjon om Stikk UT!	Alle

7.1 Bruk av logo og skrivemåte for Stikk UT!

Stikk UT!-logoen kan brukes i markedsføring og på plakater, i samarbeid med Stikk UT!-kontaktene og friluftsrådene.

Stikk UT! skal skrives slik med UT! i store bokstaver og med utropstegn bak. Satt inn i en sammenheng bruk bindestrek og liten bokstav, eks; Stikk UT!-deltaker og Stikk UT!-kart. Andre konsept skrives med stor bokstav etter utropstegn; Stikk UT! Ski og Stikk UT! Bedrift.

7.2 Arrangement og aktiviteter

Stikk UT! skal være for alle og vi ønsker flest mulig med ut på tur. Her er noe forslag som kan bidra til økt deltagelse i Stikk UT!

- Markere sesongoppstarten med fellesturer
- Markere "Verdens aktivitetsdag" den 10. mai, ved fellestur til Stikk UT!-turmål.
- Gjennomføre fellesturer til utvalgte turmål i løpet av Stikk UT!-sesongen.
- Stikk UT!-opplæring for grupper med tur til Stikk UT!-turmål (Ta kontakt med Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal for mer informasjon)
- Naturlos-turer
- Gjennomføre «ordførerens tur» til Stikk UT!-turmål.
- Friluftslivets uke, «Natt i naturen» og Stikk UT! Maraton i september
- Avslutningsarrangement med utdeling av krus/premier, underholdning, servering etc.
- Samarbeid med Barnas turlag og andre aktuelle organisasjoner.

8.0 Stikk UT! Vinterfottur

Under «paraplyen» Stikk UT! Vinter starter vi ordningen Stikk UT! Vinterfottur i tillegg til allerede etablerte Stikk UT! Ski. Begge ordningene er i samme tidsrom, med oppstart 15. desember til 2. påskedag. Registrering skjer på vanlig måte, men turene blir registrert i separerte topplister alt etter om det er en fot- eller skitur.

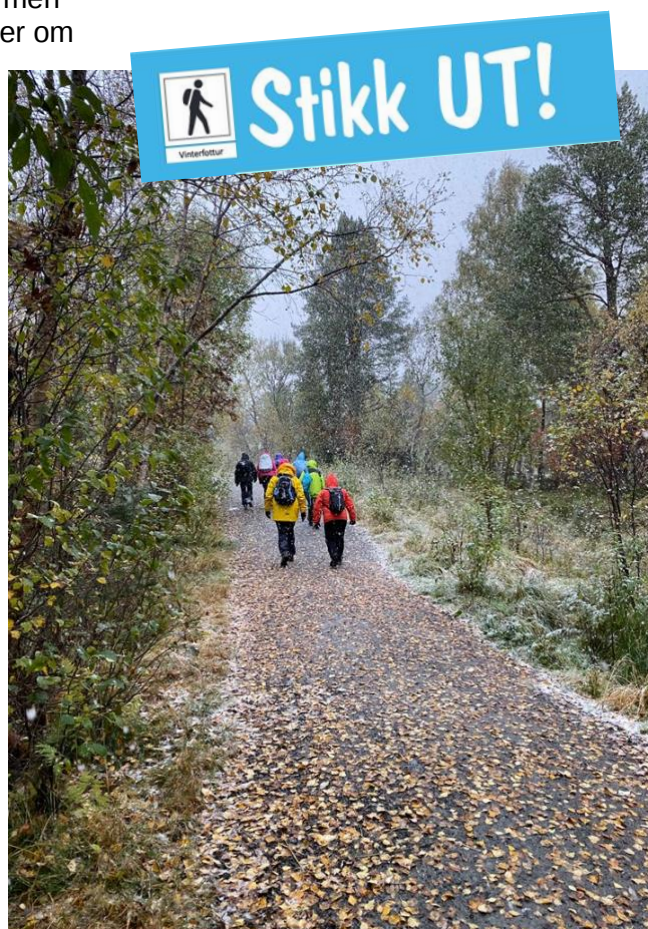
2020/2021-sesongen blir ett prøveår. Vi ser for oss ett antall på 3-8 turmål per kommune, i sammenslåtte kommuner noen flere turer så en dekker hele kommunen. Kommunene velger selv om de vil delta.

For å unngå konflikter med fot-folk i skiløyper må en ikke legge fotturer i områder det er Stikk UT! Ski. Vi vil poengtere at en ikke skal registre skiturer om en går turen uten ski.

Turene skal registreres på samme måte som før, men det vil være separate topplister for ski og fotturer. I turbeskrivelsen vises løyperkartet først hvis det er skitur, og det andre kartet hvis det er fottur. En kan velge kart.

8.1 Organisering av Stikk UT! Vinterfotturer

Den er lik som for Stikk UT! om sommeren, med Stikk UT!-kontakter og Stikk UT!-grupper med grunneiere og frivillige i hver kommune.

8.2 Kriterier for en Stikk UT! Vinterfottur

Kriterier for en Stikk UT! Vinterfottur:

- Tilgjengelig parkeringsplass
- Solid underlag som tåler slitasje på vinteren
- Turbeskrivelse i Morotur.no
- En ansvarlig for merking, skilting og turkode ved hvert turmål
- Går ikke til samme turmål som Stikk UT! Ski-turmål, heller ikke i nærheten slik at det kan skape forvirring/konflikt
- Kontakt/avklaring med grunneiere
- Kartlegge sårbarhet, ikke være i konflikt med sårbart dyreliv
- Tenk gjennom vinterforholdene på stedet, det må ikke være fare for snøskred eller is-sprang

8.3 Forslag på egnede turer

- Grønne og blå turer
- Flest mulig nærturer som ligger nært der folk bor
- Kystnære turer/kyststier
- Vinterbrøyta turløyper for gående
- Gapahuker som kan besøkes vinterstid
- KulTUR-løyper
- Gang/skogs-vei til ett egnet turmål
- Bruk gjerne eksisterende og tidligere Stikk UT!-turmål

9.0 Stikk UT! Ski

Stikk UT! Ski ble etablert i 2016 og er en turkassetrim for dem som går på ski. Dette er ett samarbeid mellom friluftsrådene, Møre og Romsdal skikrets, løypelag og idrettslag. I 2019/2020 sesongen hadde Stikk UT! Ski 105 turmål i Møre og Romsdal. Turmålene finner en i traseer

hvor det blir kjørt opp skiløyper og deltagerne kan registrere seg på stikkut.no og moroturappen slik som vanlig Stikk UT!. På stikkut.no finnes en oversikt over turmålene og turbeskrivelser, og på www.løyper.net finnes informasjon om når det er kjørt opp skispor, (vises i fargekoder). GPS-abonnement dekkes av friluftsrådene så fremt det er økonomi til det.

Stikk UT! ski

9.1 Organisering

Stikk UT! Ski er organisert litt annerledes enn Stikk UT! med ett samarbeid mellom Møre og Romsdal skikrets, de enkelte løypelag/idrettslag og friluftsrådene. Vi ønsker at det på sikt blir en Stikk UT! Ski-kontakt i hver kommune som kan koordinere det lokale arbeidet.

9.2 Frivillige Stikk UT! Ski-kontakter

Stikk UT! Ski-kontaktene lokalt er som oftest kontaktpersoner fra idrettslagene, løypekjørere, Stikk UT!-kontakter eller andre ildsjeler. Det lokale arbeidet organiseres i samarbeid med friluftsrådene og Møre og Romsdal skikrets med oppstartsmøte og samarbeid underveis i sesongen på mail og telefon, og evalueringsmøte etter sesongslutt. De lokale kontaktpersonene kartlegger hva de trenger av skilt og får utlevert disse av friluftsrådene sammen med kodekort, klistremerke og postkasse.

9.3 Gradering skiturer - i morotur

Type skitur:*

- ☒ Løypeski - turer i preparerte løyper.
- ☐ Fjellski - hele eller deler av turen går utenom preparerte løyper.
- ☐ Topptur - turer utenfor preparerte løyper i topp- og tindeterreng.

Grønn

Målgruppe:

De fleste kan gjennomføre denne turen - ingen eller liten erfaring påkrevd.

Enkelt terreng med slake bakker som egner seg for nybegynnere. Lave krav til fysisk form og skiteknikk. Løypene er som regel skjermet mot vær og vind.

Blå

Målgruppe:

Turen krever noe erfaring, skiferdighet og fysisk form.

Enkelt terreng, men med noen brattere partier hvor en må ut i fiskebein, og kunne ploge. I hovedsak lett framkommelig løype. Det meste av turen er som regel skjermet mot vær iog vind.

Rød

Målgruppe:

Tur for utøvere med erfaring.

Kan inneholde bratte bakker. Turen kan kreve god kondisjon, og skiteknikk til å mestre bratte motbakker og unnabakker. Deler av turen kan være utsatt for vær og vind.

Svart

Målgruppe:

Tur for godt trente og meget erfarne utøvere.

Turen kan ha lange og/eller bratte bakker. Høye krav til kondisjon og skiteknikk. Løypene kan være utsatt for vind og vær.

9.4 Hvordan velge ut Stikk UT! Ski-turmål

Turmålene i Stikk UT! Ski skal være i en etablert skiløype/lysløype som har en ordning for tråkking gjennom sesongen. Turmålene graderes til grønn, blå, rød og svart i forhold til lengde og bratthetsgrad. Gradering av turene gjøres i morotur. I ett løypenett kan det være plassert ut flere turmål. Turmålene må ha en parkeringsplass som er stor nok i forhold til forventet popularitet og blir brøytet. Turløypene blir gjerne de samme år etter år, men hvor postkassen/kodekortet er plassert kan varieres.

I Stikk UT! Ski er vi avhengig av snø og forholdene varierer år etter år og mer store variasjoner fra kommune til kommune. Det er spesielt viktig at utsatt åpning kommer tydelig frem i turbeskrivelsene. De som har snøproduksjon og/eller lysløyper, bør legge minst ett Stikk UT! Ski-turmål dit. Tenk også at Stikk UT! Ski er for alle, så ha gjerne turmålene både nært og langt ute i løypenettet.

Grunneiere må kontaktes og informeres om at en ønsker å ha Stikk UT! Ski-turmål i skiløypene (selv om det er en etablert skiløype fra før). Parkeringsmulighetene må også avklares.

9.5 Turbeskrivelse

Det er kjekt med fine bilder. Bruk skjema på morotur og fyll inn der så godt som mulig. Viktig å sette seg inn i at du skriver beskrivelsen for en person som aldri har vært der før skal finne frem. Unngå personlige betraktninger. Beskriv turen kortfattet og få med viktige opplysninger som GPS-spor og at turmålet er beskrevet på riktig plass. I den nye morotur vil sporet graderes automatisk. Det kan være ulike moment underveis som gjør at graderingen må endres, f.eks. hvis skiløypa er mer kupert, da gjøres dette manuelt.

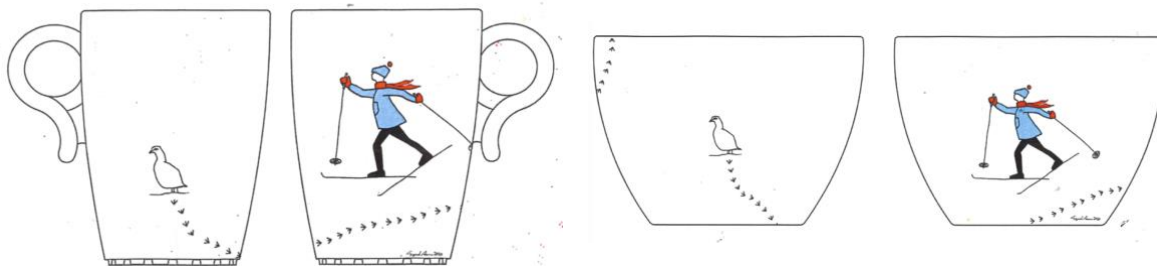
Sjekkliste for en turbeskrivelse til Stikk UT! Ski-turmål:

- At løype er riktig inntegnet på kartet.
- Turmål nøyaktig plassert.
- Fine bilder tilpasset årstiden.
- Sjekk bompenger/parkeringsavgift fra år til år.
- Beskrive turen i tekst, hvordan komme til turstart og parkeringsforhold.
- Vurdering av åpningsdato, om det er mangel på snø eller særskilte ting som fører til utsatt åpningsdato.

9.6 Premier Stikk UT! Ski

Den beste premien er mange fine skiturer og naturopplevelser! For sesongen 2019/2020 kunne vi for første gang tilby deltagerne et eget Stikk UT! Ski-krus. Fra 2020 kan deltagerne også kjøpe ull-lue og turkopper med Stikk UT! Ski-logo. Krus, turkopper andre Stikk UT!-produkter kjøpes i nettbutikken til friluftsrådene.

Stikk UT! Ski-krus og skål

Stikk UT! Ski-lue

Stikk UT! Ski-turkopper

10.0 Stikk UT! Bedrift

I 2016 etablerte vi Stikk UT! Bedrift som ett eget konsept. Stikk UT! Bedrift passer for både private og offentlige arbeidsplasser. Ett aktivitetstiltak innen friluftsliv for bedrifter som skaper samhold, aktivitet og gode fellesopplevelser! For mer informasjon se på stikkut.no eller kontakt Liv@friluftstraadet.no for Sunnmøre.

Nordmøre og Romsdal eller may@friluftstraadet.no for Sunnmøre.

VEDLEGG:

- A. Stikk UT! årshjul og arbeidsfordeling
- B. Stikk UT! Ski årshjul og arbeidsfordeling
- C. Stikk UT! Vinterfottur årshjul og arbeidsfordeling
- D. Forenklet avtale om skilting av tursti
- E. Oppskrift på turbeskrivelse i nye morotur.no- for alle typer Stikk UT!-turer(kommer)
- F. Skiltmanual-link
- G. Merkehåndboka-link

Vedlegg A Stikk UT! årshjul og arbeidsfordeling

Årshjul Stikk UT!		
Når	Arbeidsoppgaver	Ansvarlig
Høst	• Evaluere inneværende sesongen. • Starte arbeidet med å finne fram til neste års Stikk UT! - turmål. Stikk UT!-turmål må klareres med grunneiere og det må tas utsjekk på eventuelle verneområder/truede arter. Avklare parkering ol.	Friluftsrådene og Stikk UT!-kontaktene
Januar/februar	• Hver enkelt kommune sender inn lister med årets turmål innen 10. februar. Lista må inneholde: -rett navn på turen (gjern med link til turbeskrivelsen i morotur) -alle turer må være ferdig gradert (grønn, blå, rød eller svart) -merke de turene som er nye fra året før -merke turene som er trillevennlige • Gå gjennom turbeskrivelser på morotur.no for kvalitetssikring og oppdateringer. Turmålene må da ha rett navn, rett gradering, gps-spor og tekst, samt at selve turmålet må være plassert rett. (For at det trykte kartet skal bli riktig) • Ca 10 – 15 turer i hver kommune, rulling på ca 2-5 turmål hvert år. • Fin blanding av lette og vanskelige turer, men flest lette og i nærheten av der folk bor. Ønske om minst en svart tur i hver region. • Turene skal være skiltet og gradert etter mal i Merkehandboka • Minst en trillevennlig tur i hver kommune, disse må rapporteres inn så de blir markert på kartet. • Turene graderes etter mal i morotur. • Friluftsrådene starter arbeidet med årets kartbrosjyre og nettsidene.	Stikk UT!-kontaktene og Stikk UT!-gruppa
Mars	• Bestill Stikk UT! -skilt /retningspiler innen 1. mars. Gjøres til det Friluftsrådet en er tilknyttet. Husk gjenbruk av skilt. • Bestilling av faste turskilt (grønne steds- og retningsskilt) • Friluftsrådet gjør ferdig hjemmesiden til årets Stikk UT! - sesong. • Friluftsrådene arbeidet med kartbrosjyren, -bilder og innspill fra kommunene mottas gjerne • Innen 1. mars. kunstner gjøre klar skisse til årets krus. • Trykking av kartbrosjyre • Arbeide med å få med flere på Stikk UT! Bedrift.	Stikk UT! kontaktene Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal Stikk UT! Bedrift-begge friluftsrådene

April	- Felles lansering av årets Stikk UT! -turmål (ca en uke før oppstart) på hjemmeside og i pressemelding. - Friluftsrådet leverer utstyr til kommunen (skilt, klistremerke, turkasser/kodeplater, koder og lignende) - Kartbrosjyren trykkes og sendes ut til alle husstander i medlemskommunene i slutten av april. - Kommunene/frivillige starter arbeidet med skilting/merking av turer. Henge opp skilt og turkasser/kodeplater på nye turmål. - Kvisting/vedlikehold av stier. - Så nært oppstart som mulig legge ut koden. Se etter at ALLE gamle koder blir fjernet. - Turer som ikke «åpner» til 1. mai pga snøforhold, stengte veier el. må markeres i morotur. Gjøres nå av Stikk UT! kontaktene i turbeskrivelsen på morotur.	Friluftsrådene Stikk UT!-kontaktene og Stikk UT!-vertene
Mai	1. mai sesongstart!! - Friluftsrådene sørger for at nettsiden med turbeskrivelser er klar og at registreringsløsningen på hjemmesiden og app er i orden. Turer som ikke er åpnet pga snø el må få «utsatt åpningsdato» i turbeskrivelsen i morotur.no - Åpningsarrangement! Meld fra om noen har arrangement som bør legges inn i kalenderen vår.	Friluftsrådene Stikk UT!-kontaktene
Juni/juli/ august	1.juni - 30. september salg av krus i nettbutikken - Frivillige ser etter at kodekort er intakt med leselig kode.	Friluftsrådene Stikk UT-kontaktene og Stikk UT!-vertene
September	- Stikk UT! Maraton i Friluftslivets uke - Siste frist for å bestille Stikk UT!-krus/skåler er 30.september	Friluftsrådene og Stikk UT!-kontaktene
Oktober	31. oktober sesongslutt! - Kommunene gjennomfører møter med de frivillige, evaluerer sesongen planlegger neste års turmål.	Stikk UT!-kontaktene og Stikk UT!-vertene
November/ desember	- Siste frist for å etter-registrere turer denne sesongen 4. november. - Skilt som ikke skal stå oppe lengre tas ned - Koder og klistremerker fjernes så det ikke skaper forvirring til neste sesong. - Stikk UT! –møte mellom friluftsrådene og Stikk UT!-kontaktene, evaluering av årets sesong og starte planlegging neste sesong. - Avslutningsarrangement med utlevering av krus (frivillig for den enkelte kommune, Friluftsrådet stiller om kapasitet) - Henting/utlevering av krus på servicekontorene i kommunene.	Stikk UT!-kontaktene og Stikk UT!-vertene Friluftsrådene i samarbeid med Stikk UT!-kontaktene

Arbeidsfordeling

Ansvarlig	Arbeidsoppgaver
Stikk UT!-grupper Stikk UT!-verter: frivillige lag og organisasjoner, grunneiere og enkeltpersoner (En Stikk UT!-vert er den som er ansvarlig for ett eller flere turmål) Stikk UT!-kontaktene bestiller Stikk UT!-skilt og får utlevert skilt og kodekort fra friluftsrådet som	• Finne aktuelle Stikk UT!-turmål • Fordele ansvaret for de ulike turmålene mellom seg <u>En Stikk UT!-vert sine oppgaver er:</u> • Sørge for god skilting og merking (se s.10) • Sørge for at turkode er på plass til sesongstart og gjennom hele sesongen • Hvis turmålet har turkasse med turbok -ivareta denne. Skifte ut turbok ved behov. Husk blyant/penn. • Bistå Stikk UT!-kontakten med gode turbeskrivelser som fine bilder, GPS-spor og detaljer om turen (alle turbeskrivelsene skal legges inn i morotur.no) • Gi tilbakemelding til Stikk UT!-kontakten om utsatt åpning pga snø eller lignende • Informere om det er spesielle forhold som bør nevnes i turbeskrivelsen • Delta på arrangement og aktiviteter som f.eks ordførerens tur, fellesturer og krusutlevering ved sesongslutt • Fjerne kode fra turmålet ved sesongslutt

leverer dette videre til Stikk UT!-vertene	• Ta ned Stikk UT!-skilt og klistremerker så snart turmålet ikke er med i Stikk UT! lengre
--	--

Ansvarlig	Arbeidsoppgaver
Kommunene/ Stikk UT!- kontaktene	MÅ • Kommunen utpeker en Stikk UT!-kontakt • Stikk UT!-kontaktene drifter Stikk UT! i sin kommune • Følge årshjul og holde frister • Fastsette årets Stikk UT!-turmål • Påse at hvert enkelt turmål har en godkjent turbeskrivelse på morotur.no med riktig gradering • Ansvar for å informere om utsatt åpning i turbeskrivelsen på morotur.no • Sørge for at turmålet er godt skiltet, både med permanente stedsskilt(grønne) og Stikk UT!-skilt(røde) • Ansvar for å samle inn Stikk UT!-skilt som ikke er i bruk • Gjøre en sårbarhetsanalyse for hvert enkelt turmål. Plan avd. i kommunen må se på verneområder med truede og sårbare arter, slitasjeskader, drikkevannskilder etc må vurderes. • Påse at aktuelle grunneiere er kontaktet/informert og at parkeringstillatelser ol er på plass • Opprett en Stikk UT!-gruppe med frivillige sti-verter med oppstart- og evalueringsmøter • Har oversikt og kontakten med de frivillige(sti-vertene) som «drifter» de ulike turmålene • Ivareta de frivillige • Organisere utlevering av Stikk UT!-premier ved sesongslutt i samarbeid med servicekontor KAN • arrangere «Ordførerens tur» og/eller fellestur • arrangere åpnings- og avslutningsarrangement
Friluftsrådene i Møre og Romsdal	• Administrere og videreutvikler Stikk UT!, Stikk UT! Ski, Stikk UT! Bedrift og Stikk UT! Maraton. • Ansvarlig for hjemmeside med turbeskrivelser og registreringsløsning • Lager årlig en brosjyre med kart til sesongstart • Ansvarlig for bestilling av premier • Gir opplæring i registrering på morotur og skilting • Samarbeide med kommunene, oppgavene er fordelt i eget årshjul • Gjennomfører årlig møter med Stikk UT!-kontaktene • Utlevering av nødvedig utstyr; røde Stikk UT!-skilt, Lukk grinda-skilt, klistremerker og kodekort • Skaffe sponsorer • Søker årlig prosjektmidler til drift • Holder kontakt med brukerne via hjemmeside, e-post, og på sosiale medier • Har dialogmøter med Møre og Romsdal fylkeskommune, Trøndelag fylkeskommune, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, mattilsynet, grunneierlag, vernemyndigheter m.fler • Organisere opplæring i Stikk UT! til ulike grupper i samarbeid med kommunene

Vedlegg B Stikk UT! Ski Årshjul og arbeidsfordeling

Stikk UT! Ski

Årshjul Stikk UT! Ski		
Når	Arbeidsoppgaver	Ansvarlig
Oktober	Gjennomføre Stikk UT! Ski-møte med Idrettslag, Stikk UT! - kontakter og kommunene der en planlegger kommende sesong.	Friluftsrådene og Skikretsen står for gjennomføring
Før november	Høre om nye idrettslag/løypelag/destinasjoner vil være med.	Møre og Romsdal Skikrets
Start November	Frist for å melde inn årets Stikk UT! Ski -poster. Alle destinasjoner må sende inn liste med navn på turene de vil ha i år. Avtale med grunneiere om tillatelse til å sette opp postkasse/kodeplate og skilt. Vurder om noen poster som har stått på samme sted skal flyttes.	Kontaktpersonene i idrettslaget
Medio november	Alle turer skal merkes med Stikk UT! Ski-skilt ; -på parkeringsplass/ ved startsted, ved stikryss underveis i løypa (bruk retningspiler) ved turmålet. Friluftsrådene leverer ut skilt, ta kontakt med Marte (Nordmøre og Romsdal) eller May Britt (Sunnmøre) ved behov for skilt.	Friluftsrådene
Medio november	Turmål , alle Stikk UT! Ski -turmål skal ha postkasse/kodeplate med årets kode på.	Kontaktpersoner i idrettslagene
Begynnelsen desember	Installere/teste ut at gps fra loyper.net virker. Bestilling av gps til nye maskiner gjøres via Friluftsrådene.	Idrettslag/ løypekjørerne
November	Gjøre klar Stikk UT! Ski -hjemmesiden, linke opp til loyper.net. Legge inn logoene våre på alle destinasjoner vi er med i på loyper.net. Kan også linkes opp til idrettslaget sin hjemmeside.	Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal
November	Årets kodeklistermerker gjøres klar til idrettslag/kommuner, sammen med skilt. Avtal henting/levering med Marte eller May Britt	Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal
November	Turbeskrivelser på morotur.no -alle turene skal ha turbeskrivelser med god forklarende tekst, bilder og gps-spor som viser løypa og hvor postkassa/kodeplate er plassert. Les gjennom fjorårets turbeskrivelser og endre om nødvendig. Ta kontakt med Marte eller May Britt om dere lurer på noe.	Kontaktpersoner i idrettslagene
15.desember	Sesongstart 15.12 Skilt, turmål med kode/turbok, blyant/penn må være på plass på de stedene snøen har kommet og turmål kan åpnes. Der det ikke er snø enda, må en huske å legge inn forventet åpningsdato i morotur, slik at turmålet blir merket som «Ikke åpnet»	Friluftsrådene leverer ut og kontaktpersoner i idrettslagene utfører lokalt
	Premier Turkopper og Stikk UT!-krus. Deltakere må forhåndsbestille krus. Sendes eller hentes på hovedkontor.	
Underveis i sesongen	Arrangement, ski-kurs, fellesturer el?	Alle
2. påskedag	Siste Stikk UT! Ski dag	
	Registreringsløsning stenges 4 dager etter 2. påskedag	
Etter sesongslutt	Evalueringsmøte	Friluftsrådene / Møre og Romsdal skikrets

Arbeidsfordeling

Stikk UT! Ski

Ansvarlig	Arbeidsoppgaver
Kommunene/ Stikk UT! Ski- kontaktene/ Frivillige	MÅ - Stikk UT! Ski -kontaktene drifter Stikk UT! Ski i sin kommune - Følge årshjul og holde frister - Finne aktuelle Stikk UT! Ski turmål, skiløyper som blir tråkket og fastsette årets turmål - Påser at grunneiere er informert og at parkeringstillatelser ol er avtalt - Fordele ansvaret for de ulike turmålene - Påse at hvert enkelt turmål har en godkjent turbeskrivelse på morotur.no med riktig gradering. - Sørge for at turbeskrivelsen inneholder informasjon om parkering og turstart i skiløypa, har fine bilder og forklarende tekst. GPS-spor som viser riktig i løyper.net og på morotur.no. kartet. Riktig plassert turmål i kartet. - Ansvar for å informere om utsatt åpning i turbeskrivelsen på morotur.no pga manglende snø etc. - Sørge for at turmålet er godt skiltet, både med permanente stedsskilt(grønne) og Stikk UT! Ski-skilt(blå) - Ta nedStikk UT! Ski-skilt og koder så snart turmålet ikke er med i Stikk UT! Ski lengre - Sørge for at turkode er på plass til sesongstart og gjennom hele sesongen - Fjerne kode fra turmålet ved sesongslutt - Hvis turmålet har turkasse med turbok- ivare dette. Skifte ut turbok ved behov. Husk blyant/penn. KAN - Kommunen peker ut en kontaktperson for Stikk UT! Ski som har dialog med friluftsrådene og Møre og Romsdal skikrets. Denne kontaktpersonen for Stikk UT! Ski kan: Opprette en Stikk UT! Ski-gruppe med frivillige løype-verter med oppstart- og evalueringsmøter. Ha oversikt og kontakten med de frivillige(løype-vertene)som drifter de ulike turmålene og skiløypene og ivareta de frivillige - arrangere fellestur - arrangere åpnings- og avslutningsarrangement
Møre og Romsdal skikrets	Samarbeider med friluftsrådene og de lokale idrettslag, løypekjørere og andre lag og organisasjoner om oppgavene som er nedfelt i eget årshjul.
Friluftsrådene i Møre og Romsdal	- Administrere og videreutvikler Stikk UT! Ski-konseptet - Ansvarlig for hjemmeside med turbeskrivelser, registreringsløsning og samarbeidet med løyper.net - Ansvarlig for bestilling av premier - Gir opplæring i moroturregistrering og skilting - Samarbeide med Møre og Romsdal skikrets, kommunene, idrettslag og løypelag om oppgavene fordelt i eget årshjul - Gjennomfører årlige Stikk UT! Ski-møter - Utlevering av nødvendig utstyr; gps, blå Stikk UT! Ski-skilt, klistremerker og kodekort - Dekket utgiftene til gps-sporer så lenge det er økonomi til det - Skaffe sponsorer - Søker årlig prosjektmidler til drift

	• Holder kontakt med brukerne via hjemmeside, e-post, og på sosiale medier • Har dialogmøter med grunneierlag og løypet.net
--	--

Vedlegg C Stikk UT! Vinterfottur årshjul og arbeidsfordeling

Årshjul Stikk UT! Vinterfottur		
Når	Arbeidsoppgaver	Ansvarlig
Start Oktober	Møte for alle kommuner som skal være med/er interessert i å være med på Stikk UT! Vinter	Friluftsrådene
Medio oktober	Kommuner melder seg på for å delta på Stikk UT! Vinterfottur -Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal påmelding til marte@stikkut.no -Sunnmøre friluftsråd påmelding til may@friluftsradet.no	Stikk UT!-kontaktene
1.november	Frist for å melde inn årets Stikk UT! Vinter-turmål. Liste med navn på turene, gradering og navn på turansvarlig må være på plass. NB: Husk å kontakte grunneiere.	Stikk UT!-kontaktene
15.november	Frist for å legge inn turbeskrivelser på morotur.no -Alle turene skal ha turbeskrivelser med god forklarende tekst, bilder og gps-spor. Vurder om en kan bruke eksisterende turbeskrivelse eller om en skal lage egen for vinterturer. -Det legges inn en generell tekst om vinterforhold på alle Stikk UT! Vinter-turmål med informasjon om at en må ta hensyn til vær og føre og at en går på eget ansvar.	Stikk UT!-kontaktene/ Stikk UT!-gruppa med turmåls-ansvarlige
November	Lansere årets turmål for Stikk UT! Vinterfottur for media og alle deltakere (pressemelding)	Friluftsrådene
Bestill skilt før 15.11.20	Alle turer skal merkes med Stikk UT! Vinterfottur -skilt -på parkeringsplass/ved startsted, med retningspiler underveis der det kan være vanskelig å finne fram. Ved turmålet skal det være kasse eller plate med kodeklistermerke. Friluftsrådene leverer ut skilt/klistermerker, ta kontakt med Marte (Nordmøre og Romsdal) eller May Britt (Sunnmøre) for bestilling av skilt/klistermerker.	Stikk UT!-kontaktene/ Friluftsrådene
November	Årets koder gjøres klar, sammen med skilt og klistermerker. Avtal henting/levering med Marte eller May Britt	Friluftsrådene
Okt/nov	Gjøre klar Stikk UT! Vinter-hjemmesiden , linke opp til morotur.	Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal
15.12.20	Sesongstart 15.12 Skilt, turmål med kode må være på plass. Turer som ikke er åpnet må få satt «utsatt åpning» i turbeskrivelsen.	Alle
April	Sesongslutt 2. påskedag. -Siste frist for å etterregistrering turer er fire dager etter sesongslutt. -Evaleringsmøte	Friluftsrådene

Arbeidsfordeling

Ansvarlig	Arbeidsoppgaver Stikk UT! Vinterfotturer
-----------	--

Stikk UT!-gruppe/ frivillige lag og organisasjoner/ grunneiere/ enkeltfrivillige	• Finne aktuelle Stikk UT!-tursmål • Fordele ansvaret for de ulike turmålene mellom seg • <u>En turmålsansvarlig(Stikk UT!-vert) sine oppgaver er:</u> • Sørge for god skilting og merking (egen merkemal) • Sørge for at turkode er på plass til sesongstart og gjennom hele sesongen • Hvis turmålet har turkasse med turbok- ivareta dette. Skifte ut turbok ved behov og ta denne ned ved sesongslutt. Husk blyant/penn. • Bistå Stikk UT!-kontakten med gode turbeskrivelser som fine bilder, GPS-spor og detaljer om turen (alle turbeskrivelsene skal legges inn i morotur.no) • Gi tilbakemelding til Stikk UT!-kontakten om utsatt åpning • Informere om det er spesielle forhold som bør nevnes i turbeskrivelsen • Fjerne kode fra turmålet ved sesongslutt • Ta ned blåe Stikk UT! Vinterfottur-skilt og klistremerker så snart turmålet ikke er med i Stikk UT! lengre
Kommunene/ Stikk UT!-kontaktene	MÅ • Kommunen utpeker en Stikk UT!-kontakt • Stikk UT!-kontaktene drifter Stikk UT! og Stikk UT! Vinterfotturer i sin kommune • Følge årshjul og holde frister • Fastsette årets tursmål til Stikk UT! Vinterfottur • Påse at hvert enkelt tursmål har en godkjent turbeskrivelse på morotur.no med riktig gradering • Ansvar for å informere om utsatt åpning i turbeskrivelsen på morotur.no • Sørge for at turmålet er godt skiltet, både med permanente stedsskilt(grønne) og Stikk UT!-skilt(blå) • Ansvar for å samle inn Stikk UT!-skilt som ikke er i bruk • Gjøre en sårbarhetsanalyse for turmålene. Plan avdelinga i kommunen må se på verneområder med truede og sårbare arter, slitasjeskader, drikkevannskilder etc. • Påser at grunneiere er informert og parkeringstillatelser ol er på plass • Har oversikt og kontakten med de frivillige(sti-vertene) som drifter de ulike turmålene • Ivareta de frivillige. Opprett en Stikk UT!-gruppe med frivillige sti-verter med oppstart- og evalueringsmøter KAN • arrangere fellestur • arrangere åpnings- og avslutningsarrangement
Friluftsrådene i Møre og Romsdal	• Administrere og videreutvikle Stikk UT! Vinterfottur • Ansvarlig for hjemmeside med turbeskrivelser og registreringsløsning • Ansvarlig for bestilling av premier • Gir opplæring i registrering på morotur og skilting • Samarbeide med kommunene, oppgavene er fordelt i eget årshjul • Gjennomfører årlig møter med Stikk UT!-kontaktene • Utlevering av nødvendig utstyr; Stikk UT!-skilt, klistremerker og kodekort • Skaffe sponsorer • Søker årlig prosjektmidler til drift • Holder kontakt med brukerne via hjemmeside, e-post, og på sosiale medier • Har dialogmøter med Møre og Romsdal fylkeskommune, Trøndelag fylkeskommune, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, mattilsynet, grunneierlag, vernemyndigheter • Organisere opplæring i Stikk UT! til ulike grupper i samarbeid med kommunene

Vedlegg D Forenkelt avtale om merking av turstier

Forenklet

AVTALE OM MERKING AV TURSTIAR

mellom _____ grunneigar på gnr _____ bnr _____
og _____ som tilretteleggar
i _____ kommune.

1. Avtalen er egna for bruk til merking av turstiar i utmark.
2. Med turstiar er meint ferdsel til fots i trasear som er rydda og meir eller mindre opparbeidd i grunnen.
3. Tilretteleggararen får med dette rett til å sette opp skilt på avtalt stad.
Pekeskilt |_| sett kryss
Info-tavle, lite |_| - " - Stadnamn: _____
Info-tavle, stor |_| - " -
4. Avtalen gjeld i 10 år og blir fornya automatisk for 10 år om gongen om ingen av partane har sagt den opp innan avtaletida si slutt.
5. Ved avtaleslutt pliktar tilretteleggararen å fjerne skilta om ikkje anna er avtalt.
6. Eventuelle tvister om denne avtalen skal skje ved voldgift i samsvar med tvistemålslova kapittel 32.

_____, ____/____ - 20____

Grunneigar

for tilretteleggararen

*(Denne avtalen har utg.punkt i standardavtalen i
MERKEHÅNDBOKA v/ DNT, Friluftsrådenes Landsforbund og fleire
og er forenkla til berre gjelde skilt.)*

(kommer)

Vedlegg F [Skiltmanual](#)
Vedlegg G [Merkehåndbok](#)